

Fredagen den 22 november

1 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning)

Utbildningsminister Jan Björklund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning) den 16–17 maj 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning) den 25–26 november 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat. Vi hälsar utbildningsminister Jan Björklund med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, utbildningsministern, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 16–17 maj.

Anf. 2 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):
Det gick enligt plan.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna punkt. Vi går vidare till punkt 4 på den kommenterade dagordningen, Effektivt ledarskap inom utbildning. Det är en ny fråga för nämnden, och det är en beslutspunkt.

Anf. 4 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Ordförande! Det handlar om ledarskap i skolväsendet – om rektorer, mest. Alla europeiska länder och Europeiska rådet har identifierat rektorerna som nyckelpersoner om man ska höja kvaliteten i skolan.

Många av de slutsatser som finns här är allmängiltiga, och jag uppfattar att alla länder är överens om dem. Många län-

der vill gå i den riktning som Sverige har gått. Vi har den mest långtgående maktdecentraliseringen till rektorer i Europa. Bara det viktiga chefsinstrument som ligger i att rektorerna avgör vilken lön en lärare ska ha efter skicklighet är det inget annat land i Europa som har. Det ger en enormt viktig styrningseffekt. Friheten i skollagstiftning och läroplan är långt mycket större i Sverige än i de flesta andra länder. Där har man kvar äldre system med väldigt omfattande centralregleringar, i synnerhet i södra och centrala Europa.

Man fokuserar alltså helt riktigt på rektorernas roll, och jag skulle säga att slutsatserna går helt i den riktning som Sverige redan har gått.

Anf. 5 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande meningar. Vi anser inte att Sverige ska ställa sig bakom rådsslutsatserna som så tydligt lägger upp strukturer för lärarens roll som ledare i skolan. Vi menar att det rimligen är något som bör ligga på lokal och nationell nivå.

Dessutom anser vi inte att Sverige ska ställa sig bakom skrivningar som hela tiden uppmuntrar till användning av svenska skattepengar genom strukturfonderna.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5, Den europeiska högre utbildningens globala dimension. Även det är en beslutspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 7 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Herr ordförande! Det är naturligtvis globaliseringen som ligger bakom punkten. Man konstaterar att högre utbildning är ett väldigt viktigt instrument för Europa och dess länder för att vara framgångsrika i den globaliserade världen. Det handlar om ett utbyte av forskare, av lärare, av studenter världen över – och av kunskap; det är egentligen det mest centrala.

Vår främsta konkurrenskraft i det utbytet är att hela tiden ha hög kvalitet i våra högskolor. Det är det som drar. Det som gör att USA drar till sig allra flest studenter i världen, procentuellt eller hur man än räknar – de är stora även om

räknar proportionellt – är naturligtvis att ett antal universitet där är de främsta i världen.

2013/14:11
22 november

Även i Europa finns det framstående lärosäten, och de är också väldigt attraktiva. Det är väl den viktigaste slutsatsen: Ska man vara konkurrenskraftig globalt när det gäller studenter och forskning gäller det att ha lärosäten som är mycket framstående. Det har ju Europa. Sverige har också ett antal. Sverige är tvåa i världen efter USA när det gäller kvalitet i högre utbildning i den stora undersökning som nyss presenterades. Vi är alltså väldigt konkurrenskraftiga, och det är det som betonas här – rörlighet och kvalitet.

Slutsatserna är alltså inga nyheter, men det är bra att de upprepas. Sverige har inga svårigheter att stå bakom dem.

Anf. 8 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening även här. Vår invändning är mot uppmaningen att använda Erasmus till finansiering av tredjelandsutbyte. Vi ansåg tidigare i EU-nämnden, när Johnny Skalin var här, att Erasmusprogrammet inte skulle inkludera tredjeländ. Vi anser således att det inte heller ska finnas skrivningar om det i rådsslutsatserna.

Anf. 9 THOMAS STRAND (S):

Herr ordförande! Jag tackar för redogörelsen från utbildningsministern. Vi har ingen avvikande mening i frågan, men jag vill säga att det är en oerhört viktig fråga.

Vi har haft diskussion i utbildningsutskottet om det här. Från vårt håll hade vi synpunkter på den faktrapomemoria som regeringen presenterade i augusti, tror jag att det var, vad gällde aktiviteten hos den svenska regeringen i internationella frågor. Då hade vi diskussion om internationaliseringsstrategier.

Nu kan jag konstatera att regeringen står bakom rådsslutsatserna, och det tycker jag är positivt. Man har lyssnat på den diskussion vi har fört, och vi har ingen avvikande mening utan stöder det här.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi noterar på nytt avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 6, Öppna utbildningsresurser och digital inlärning. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 11 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Ordförande! Bakgrunden till diskussionen har flera delar. En mycket viktig utveckling som sker nu – det är svårt att avgöra hur viktig den blir på sikt – är att också högre utbildning mer och mer förväntas ske på distans, det vill säga på nätet. Det gick en chockvåg genom den akademiska världen när Harvard började lägga ut föreläsningar på nätet gratis för alla att ta del av. Oj då, vad händer nu med alla våra universitet om alla kan läsa på världens bästa universitet genom att klicka sig dit på nätet?

Det är en helt ny utmaning för högre utbildning. Om det är bra eller dåligt debatteras för fullt. Det finns inga svar här i papperen, och jag tycker inte att vi ska försöka anstränga oss att ge ett definitivt svar på den frågan. Denna utveckling är spännande, men den har både fördelar och frågetecken. Det är den diskussionen som kommer att föras på rådsmötet i Bryssel, men jag tror inte att man kan landa i ett entydigt svar.

Styrkan är naturligtvis att allting blir mycket mer tillgängligt. Det är bra. De bästa föreläsarna i världen blir tillgängliga för alla, och de bästa i Sverige. Det är bra.

Men det är lätt att se svagheter och svårigheter också. Dialogen som man måste kunna ha med sina lärare, hur har man den?Handledningen som sker mellan lärare och student, hur sker den med kvalitet? De som har lite svårt med studier, hur funkar uppföljningen av dem? Hur sker examination med kvalitet? Hur säkerställer man att det inte är någon annan som sitter vid datorn och skriver svaren? Det är rader av frågor som dyker upp och som måste ges ett svar.

Det är en mycket spännande utveckling, men den befinner sig i sin linda. Jag tror som vanligt att både de största visionärerna och de som skräms mest kommer att få fel. Det här har möjligheter, men det har också begränsningar. Jag tycker att vi ska lyfta fram den spännande diskussion som kommer att föras. Den är viktig.

I promemorian berörs också digitala hjälpmedel i flera frågor. Digitala hjälpmedel i skolan är naturligtvis också en utveckling. Den är vi säkrare på. Det är inte distansundervisning vi då talar om, utan det är digitala hjälpmedel i klassrummet. Det är en naturlig utveckling. Jag skulle säga att vi har kommit längst i Europa i fråga om hur det ska användas. I PISA-undersökningen redan 2009 var svenska elever de i

Europa som kunde läsa bättre på datorn än i böcker. Det kanske är ett problem i andra ändan, men just det digitala verkar funka. 97 procent av eleverna hade 2009 tillgång till digitala hjälpmedel i hemmet. 97 procent går inte att öka så mycket mer, men har det gått någonstans har det ökat sedan dess.

Enligt PIAAC-undersökningen är Sverige bäst i världen när det gäller den vuxna befolkningens digitala användning.

Frågetecknet för svensk del är källkritik, skriver OECD. Det är en sak att klicka på nätet och läsa en massa, men att förstå vad som är sant och relevant, skilja rätt från fel och sådant – där är utmaningen. Då är det inte längre en teknisk fråga, utan det är en fråga om vilka kunskaper man har att fatta vad som inte stämmer. Då är man tillbaka på mer traditionell kunskap.

Sverige ligger väldigt långt fram på detta område. Jag tror dock att diskussionen i Bryssel kommer att handla om just att universitetskurser har börjat bli tillgängliga helt och hållet digitalt och vilka utmaningar det ställer den högre utbildningen inför, såsom kvalitetsfrågor, examination och studenter med svårigheter. Vad får vi för utmaningar på det området framöver?

Anf. 12 THOMAS STRAND (S):

Herr ordförande! Det är en debatt som ska hållas, och det här blir medskick från Socialdemokraterna.

Vi har haft överläggning i den här frågan i utskottet. Jag kan säga att vi då hade en ganska rejäl diskussion, för vi kände att den svenska ståndpunkten inför debatten som presenterades för utskottet andades lite gammaldags hållning. Nu hade vi överläggning i går igen, och i dag ser jag att skrivningarna har ändrats vad gäller regeringens position. Jag vill ge utbildningsministern en eloge för att ni har lyssnat på den diskussion vi har fört.

Det här är en väldigt viktig fråga som är global och som man diskuterar över hela världen. Det handlar mer om distansundervisning och också om det vi kallar MOOC, alltså massive open online courses, som är någonting annat. Där öppnar man helt enkelt upp för alla som vill fördjupa sina kunskaper via universitet. De stora universiteten ligger här i framkant, och även svenska universitet håller på att starta sådan verksamhet.

Frågan är viktig, och det är viktigt vilka signaler Sverige skickar i debatten, menar jag. Det är som utbildningsministern säger, att det finns både hot och möjligheter, självklart, som i alla verksamheter. Men man kan också ställa frågan om man ska framstå som bromskloss eller som dörröppnare. Vi tyckte nog att Sverige i den första positionen hade mer tendens till att vara bromskloss, om jag säger det lite försiktigt, men nu tycker jag att det känns som om vi börjar tala samma språk.

Det är viktigt att vi också ser möjligheter i det här. Digitalisering kan man tycka både det ena och det andra om, men det är någonting som påverkar alla områden. Därför är det viktigt att Sverige står på barrikaderna och ser möjligheter.

Jag tycker att det finns ett ställe i den skrivning som finns med på vårt möte i dag om den svenska ståndpunkten där man lite kan ana den konfliktyta som man poängterar. Det är i sista stycket på s. 6 i utskick 2. Där talas det om, och jag citerar: "Sverige anser att distansutbildning och MOOCs (Massive Open Online Courses) av hög kvalitet bör ses som ett komplement till traditionellt lärande."

Just "ett komplement" signalerar att det traditionella är viktigare och att det här kompletterar. I stället för att skriva "ett komplement" skulle man kunna skriva "en möjlighet att stärka det livslånga lärandet". Det är ett annat sätt att se på frågan. Jag tycker att det borde vara den svenska regeringens position – att lyfta fram möjligheter och tona ned risker och hot.

Anf. 13 KENT EKEROTH (SD):

Man kan väl inte ha avvikande mening här, men vi kan i alla fall i korthet säga att det inte finns något egenvärde i gemensamma EU-finansieringar inom det här området, särskilt inte genom sammanhållningspolitiken.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Om Kent Ekeroth vill anmäla avvikande mening går det alldeles utmärkt på den här punkten.

Anf. 15 KENT EKEROTH (SD):

Då gör vi det.

Jag tror inte att Thomas Strand och jag har olika ståndpunkter. Det går alltid att hitta ett ord och ändra nyanser; det spelar inte någon stor roll. Den här utvecklingen är på gång. Vi måste våga se både möjligheter och risker.

Jag vill betona att studenter som har svårigheter med studier kommer att bli de stora förlorarna om vi säger att alla ska läsa på nätet, och då får var och en klara sig själv. Det är åt det hållet det kan gå, och det är den risken vi pekar på. Många studenter behöver mycket aktiv lärarhandledning, och då kan inte läraren vara på andra sidan jordklotet. Man behöver vara nära, kunna se varandra i ögonen, fråga om det man inte förstår och så vidare.

Annars vore det ju idealiskt. Då kunde vi koppla upp oss mot Harvard allihop och lägga ned de svenska högskolorna. Men så tror jag inte att det kommer att gå eftersom det finns stora värden i hur den traditionella utbildningen är upplagd.

Detta ger också väldigt stora möjligheter. Vi har själva högskolor som har mycket distansundervisning. Sanningen är att de har mycket lägre examinationsfrekvens. Varför det? Jo, de studenter som har svårigheter fullföljer inte studierna. Det är inget konstigt med det, utan det är lätt förstå. Det är därför vi har lärare i klassrummet i vanlig skolundervisning – de hjälper eleverna. Hade det gått att koppla upp sig i stället hade de flesta redan gjort det, för det blir mycket billigare.

Det är myntets baksida. Vi måste våga se både möjligheterna, för de är väldigt stora, och riskerna och sedan söka oss fram. Det är den hållningen jag tycker att vi ska ha. Jag uppfattar det egentligen som att vi alla är överens om det, men man kan betona det ena eller det andra mer.

Jag konstaterar att de högskolor i Sverige som har omfattande distansundervisning har mycket lägre examinationsfrekvens, och många fler studenter misslyckas på de högskolorna.

Herr ordförande! Språkets makt över tanken är stor. Vilka nyanser och vilka signaler Sverige skickar är viktigt. Det är klart att jag håller med utbildningsministern när han säger att vi måste mötas ansikte mot ansikte, men vi vet att med digi-

taliseringen kan man se varandra i ansiktet på bildskärmar. Jag har själv provat det.

Man ska alltså inte förstora motsättningarna. Det viktiga är att se möjligheter. Vi ska visst vara realistiska och se att det finns oerhörda fördelar med att sitta ned och prata över en kopp kaffe och en macka. Det här är en viktig fråga, och Sverige får inte framstå som att vi vill bromsa utvecklingen.

Anf. 18 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Ordförande! Vi är främst i världen på det här. Jag tror inte att någon uppfattar det som att vi bromsar det. Men jag tycker inte att vi bara får fascineras av den tekniska utvecklingen. Vi måste också se att det finns risker och betona både och.

Jag uppfattar att det är enighet om skrivningarna och kommer naturligtvis att spegla alla dessa sidor i våra debattinlägg.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning i ärendet. Vi noterar avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går till punkt 15 a, Status för uppgifter om Cypern i OECD-undersökningar.

Anf. 20 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Jag tror inte att EU vare sig står eller faller med den frågan. Om ni vill ha information kan jag ge den.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte finnas någon efterfrågan på det i dag. Tack för närvaron i dag och trevlig helg!

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott) den 16–17 maj 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 1 oktober 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 2 oktober 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott) den 25–26 november 2013

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, kulturministern, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 16–17 maj samt den 1 och 2 oktober?

Anf. 23 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Jag kan naturligtvis lämna en redogörelse för det som sades. Men det som togs upp vid det informella mötet i Vilnius återkommer jag till i punkterna för det som ska tas upp på måndag och tisdag. Jag tror att det täcker det.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 9, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium. Det är en beslutspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 25 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Ordförande! Sedan 1993 finns det ett direktiv – jag tror att ni har fått material om det – som handlar om återlämnande av kulturföremål som olovligen har förts bort från en medlemsstats territorium. Direktivet antogs i samband med att man avskaffade EU:s inre gränser, innan Sverige var med-

lem i Europeiska unionen, för att skydda kulturföremål som medlemsstaterna klassar som nationella skatter.

Nu har utvärderingen av direktivet visat att det inte har haft så stor betydelse som man hade hoppats, och det finns tre skäl till det.

Det finns synpunkter på de villkor som ska vara uppfyllda för att föremål ska klassas som nationella skatter och kunna återlämnas. Det finns också synpunkter på tidsfristen och kostnaderna för ersättning. Utvärderingen som har gjorts har också visat att det behövs bättre administrativt samarbete och samråd mellan de centrala myndigheterna – i Sverige handlar det till exempel om Riksantikvarieämbetet – för att man bättre ska kunna genomföra direktivet.

Kommissionen har lämnat ett förslag till nya regler för direktivet som ska öka medlemsstaternas möjlighet att få tillbaka föremål som klassas som nationella skatter. Det finns också en kategoriförteckning som man har reagerat mot och som är väldigt starkt kopplad till arkiv, kyrkor och museer. I det nya förslaget tas den klassificeringen bort. Det blir mer upp till medlemsstaterna att själva avgöra vad som är nationella skatter.

Det finns också förslag på att förlänga tidsfristen för berörda myndigheter att kontrollera om föremålen är bortförda när de påträffas någon annanstans – det kan ta sin tid innan man upptäcker det – och när en talan kan föras.

Det finns även förslag som innehåller gemensamma kriterier för tolkningen av begreppet vederbörlig omsorg och uppmärksamhet, kopplat till om det är förvärvat i så kallad god tro. Kommissionen föreslår att det ska åligga innehavaren att bevisa att det har visats vederbörlig omsorg och uppmärksamhet, som det står, i samband med att man har anskaffat föremålet för att kunna få ersättning.

Vi är positiva till förändringarna och hoppas att det ska leda till mer effektiva och enhetliga regler för hur dessa föremål ska kunna återgå till medlemsstaterna. Handel med kulturföremål är ett stort problem. Det har dock ingenting att göra med sådant som ibland kommer upp i EU-sammanhang när exempelvis Grekland vill ha tillbaka skatter från olika museer, utan det är framåtsyftande.

Anf. 26 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening när det gäller det här. Regeringen har inte, utöver tolkningen av vederbörlig omsorg och uppmärksamhet, tagit upp att det i samma artikel även finns processrättsliga regler. Vi anser inte att regeringen ska ställa sig bakom regler som innebär ytterligare harmonisering av processrätten.

Det finns ingen anledning att direktivet fördelar bevisbörda eller ställer upp beviskrav. Rimligen borde det inte finnas hinder för att varje medlemsstat får använda sina egna processregler, eller i varje fall de IP-rättsliga regler som redan finns på området.

Anf. 27 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Vi ser snarare att det behövs ett rätt omfattande samarbete mellan olika stater för att komma åt denna handel. Många är involverade i detta, våra egna myndigheter naturligtvis men också Interpol, Unesco och åtskilliga andra. Jag vet inte riktigt vad Sverigedemokraterna anser att vi bör göra i stället.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet, men vi noterar den avvikande meningen.

Vi går vidare till punkt 10, Utkast till slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar om mediefrihet och mediepluralism i den digitala miljön. Det är en beslutspunkt.

Anf. 29 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Rådet förväntas anta slutsatser om mediefrihet och mediemångfald i den digitala miljön. Slutsatserna är ett svar på den rapport som kommissionens så kallade oberoende högnivågrupp för mediefrihet och pluralism presenterade i början av 2013 på initiativ av kommissionären Neelie Kroes. Bakgrunden till gruppens arbete har att göra med att man konstaterat att det i vissa medlemsstater – det är väl framför allt Ungern man tänker på – finns stora brister i skyddet för yttrande- och informationsfrihet. Samtidigt pågår en parallell debatt i en del länder, bland annat i Storbritannien mot bakgrund av de avlyssningsskandaler man har haft, där man ser behov av striktare regler.

2013/14:11
22 november

Högnivågruppen har lämnat 30 rekommendationer som riktar sig både till kommissionen och till medlemsstaterna. När rapporten och punkterna presenterades i början av året möttes det av ganska stark kritik från flera håll.

Mediefrihet och pluralism diskuterades också vid det informella mötet i Vilnius i början av oktober. Vid diskussionen var det tydligt att majoriteten av medlemsstaterna anser att det är medlemsstaterna själva som ska garantera mediefrihet och pluralism. Vi ska snarare samarbeta mer aktivt med Europarådet. En majoritet av oss medlemsstater vill inte ha en EU-reglering men anser att EU ändå kan spela en roll genom att löpande analysera tillståndet i de olika länderna.

De rådsslutsatser som nu presenteras markerar den hållning som man gav uttryck för vid mötet i Vilnius. Man tar även avstånd från högnivågruppens långtgående rekommendationer. Vi betonar subsidiaritetsprincipen och gör hänvisningar till Europarådet. Vikten av att journalister skyddas mot otillbörlig påverkan och källskyddet betonas. Rådsslutsatserna innehåller också formuleringar om mediekoncentration och tar sikte på behovet av ökad transparens kring ägandeförhållandena.

Vi har inga problem med detta och tycker att vi kan acceptera slutsatserna där punkt 1 handlar om att försäkra oberoendet hos de myndigheter som reglerar audiovisuellt innehåll, att agera för att uppnå öppenhet kring medieäggande utifrån nationella förhållanden, att förhindra tänkbara negativa effekter av stark mediekoncentration och att se till att journalisters rättigheter att skydda sina källor och att skydda journalister från otillbörligt inflytande garanteras.

I slutsatserna anges att EU-kommissionen ska arbeta för att stärka samarbetet mellan medlemsstaternas myndigheter i frågorna men inte genom lagstiftning. Det har kommissionen i sin tur reserverat sig mot. Från svensk sida har vi dock varit tydliga i hållningen att det i första hand är medlemsstaternas ansvar att inrätta regelverk som garanterar mediefrihet och beslut om hur man ska främja mediemångfald. Det är en åsikt som flertalet andra medlemsstater också delar. Det är även en tydlig markering att Sverige motsätter sig övergripande EU-reglering på yttrandefrihetens område.

Man ska också veta att kommissionen föreslog ett medieråd som skulle vara oberoende av staterna och som skulle kunna utfärda befogenheter att bötfälla eller frånta journa-

lister deras status som journalister. Det var bland annat ett förslag från högnivågruppen. Det har inte vunnit gehör hos medlemsstaterna. Vi tycker dock att vi slutligen har fått igenom mycket av det som vi tycker är rätt. Därför kan vi avsluta oss.

2013/14:11
22 november

Anf. 30 LARS OHLY (V):

Jag vill börja med att fråga om kommissionens inställning. Har kommissionen reserverat sig till förmån för högnivågruppens samtliga rekommendationer? Eller var det bara på den punkt som du nämnde? Jag antar att kommissionen egentligen tycker att högnivågruppens förslag i dess helhet är ganska bra.

Anf. 31 CHRISTINA ZEDELL (S):

Ordförande! Jag har en fråga som handlar om regeringens slutsatser där man har skrivit att man har fått igenom flera skrivningsförslag. Då infinner sig frågan: Vad har man inte fått igenom?

Anf. 32 KENT EKEROTH (SD):

Vi tycker inte att man ska stödja rådsslutssatserna. Först är regeringens ståndpunkt att EU inte ska reglera detta. Sedan verkar man för att det förs in skrivningar om källskydd. Man kan förvisso uppskatta att rådet tycker att granskningsnämnden och så vidare ska vara oberoende, vilket får antas gälla såväl branschen som regeringen, men vi menar att detta i slutändan ändå är frågor som ska ligga på nationellt plan.

Om vi över huvud taget hade ställt oss bakom rådsslutssatserna skulle vi i stället ha fokuserat mer på frågan om ägar-koncentration vilket ligger inom EU:s kompetens och är en konkurrensrättslig fråga. Men vi ställer oss inte bakom rådsslutssatserna och har därmed avvikande mening.

Anf. 33 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Först till frågan om högnivågruppen och vad man har reserverat sig mot. Jag tror att det har att göra med att man inte vill lagstifta när det gäller samarbetet mellan medlemsstaterna.

När det gäller frågan om vad vi inte har fått igenom ser jag inte att det är några större saker, utan det kan nog mer handla om formuleringar. Lottie-Ann Lindström vet mer

exakt om det är någonting som vi har kämpat för. Jag tror inte att det är det, men jag lämnar över ordet till henne.

Anf. 34 Departementssekreterare LOTTIE-ANN LINDSTRÖM:

Det är inget annat än formuleringar som vi har föreslagit som man inte har tagit ordagrant, och det har att göra med att det är många medlemsstater som har haft samma åsikt i den här frågan. Vems skrivningsförslag som i slutändan blev resultatet är svårt att avgöra, men vi är nöjda med resultatet. De skrivningar som vi har fått igenom är framför allt att vi har betonat journalisters rätt att skydda sina källor. Vi har varit drivande i de skrivningarna.

Anf. 35 LARS OHLY (V):

Jag är ganska övertygad om att regeringen har drivit en bra linje och att man har insett vid diskussionerna om högnivågruppens förslag att de var fullständigt horribla. De 30 rekommendationerna var oerhört långtgående. Hade man antagit dem hade vi fått EU-kompetens på ett område där EU definitivt inte ska ha kompetens. Jag har alltså ingen kritik mot att regeringen har gått emot detta och försökt sträva efter bättre rådsslutsatser, men jag tycker inte att det är tillräckligt bra. Jag tycker fortfarande att man går in på ett område där jag anser att nationell lagstiftning ska gälla.

Utgångspunkten är egentligen Ungern om man ska vara konkret, och där är det oerhört allvarligt. Den ungerska mediesituationen är verkligen alarmerande. Det finns en skrivning i rekommendationerna som egentligen är riktig, och den handlar om att man ska ta större hänsyn till medial frihet vid ansökningen om medlemskap till EU. Nästa punkt, och den har vi också diskuterat i andra sammanhang, är att man måste ha en bättre uppföljning av Köpenhamnskriterierna när staterna väl har blivit medlemmar.

Det är egentligen de enda frågor som vi borde diskutera när det gäller mediefrihet, nya medlemmars situation på medieområdet och hur medlemsstater agerar på medieområdet när de väl är medlemmar för att Köpenhamnskriterierna inte plötsligt ska ställas åt sidan. Allt i övrigt är sådant som ska vara nationell lagstiftning och nationell kompetens.

Jag vill vidhålla det som jag sade i kulturutskottet, att jag tycker att Sverige borde, trots de framgångar som man har

haft på vissa områden och trots de skrivningar som man har fått med till exempel vad gäller källskydd, säga nej till rådsslutsatserna.

2013/14:11
22 november

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Vi uppfattar det som en avvikande mening.

Anf. 37 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Jag känner till Lars Ohlys åsikt, eftersom jag har föredragit ärendena inför kulturutskottet.

Anf. 38 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Från Miljöpartiets sida kan vi instämma i den kritik som Vänsterpartiet har framfört, med tillägget om betydelsen av ägarkoncentration, där det borde vara tydligare skrivningar. Det blir alltså avvikande mening också från Miljöpartiet.

Anf. 39 BILLY GUSTAFSSON (S):

För tydlighetens skull ska jag försöka redovisa hur vi i Socialdemokraterna har resonerat.

Vår grundinställning är att en reglering inom yttrandefrihetsområdet är en nationell angelägenhet och ingenting som ska regleras på EU-nivå. Om man tittar på de rådsslutsatser som är aktuella, i alla fall såsom vi har uppfattat dem, kan man säga följande. Att försäkra ett oberoende för myndigheter som har en granskande uppgift är ganska okontroversiellt. En ökad öppenhet vad gäller medieäggande tycker vi också är ganska okontroversiellt. Att studera de negativa effekterna av stark mediekoncentration kan vi rimligen inte sätta oss emot. Att få ett förbättrat skydd för journalister har vi svårt att tycka att det är något anmärkningsvärt med, snarare tvärtom.

Det är en uppmaning till medlemsländerna utifrån de här rådsslutsatserna att verka i den riktningen. Den riktningen känner vi är både acceptabel och kanske till och med i någon del önskvärd. Med detta vill jag alltså tydliggöra varför vi är beredda att säga: Okej, vi ställer oss bakom rådsslutsatserna.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens standpunkt i ärendet, men vi har noterat avvikande meningar

från Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Med det lämnar vi punkt 10.

Vi går vidare till punkt 11, Anslutna medborgare: Konvergens inom mediemiljön medför ändrat beteende hos åskådarna. Det är en diskussionspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 41 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON
LILJEROTH (M):

Jag ska säga att det har blivit en oklar översättning av den punkt som ordföranden just nämnde. Det är inte härifrån, utan det är från annat håll. Det var på den preliminära dagordningen som den fanns med. Nu har vi gjort en korrigerad översättning som lyder: Uppkopplade medborgare: Beteendeförändringar hos konsumenter i ett mer sammanvuxet medielandskap. Det har korrigerats i översättningen och säger väl mer om vad det handlar om.

Riktlinjedebatten går ut på om det fortfarande är motiverat med ett strängare regelverk för linjära sändningar, alltså broadcasting, jämfört med vad som gäller för icke-linjära sändningar, on demand. En strängare reglering av icke-linjära sändningar skulle vara svår att genomföra, säger vi, därför att den svenska yttrandefrihetsgrundlagen ju inte är teknikneutral – man ska inte granska innehållet på internet. Jag tänker därför i debatten framhålla att linjära sändningar, alltså broadcasting, fortfarande har flest tittare och starkast genomslagskraft.

Min hållning i debatten är att det i dagsläget inte finns något behov av att utjämna de skillnader som finns kring reglering av linjära och icke-linjära sändningar. Men det är som sagt en debatt om detta.

Anf. 42 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening. När de här frågorna diskuteras kommer man in på yttrandefrihetsgrundlagar, och när det kommer upp i EU-debatten blir det ofta en debatt om krav på grundlagsändringar i slutändan. Öppnar man dessutom för en harmonisering av det som kallas konsumenträttigheter riskerar man att rubba den balans som varje enskilt land har utifrån sina egna modeller när det gäller yttrandefrihet, rätten till integritet och etableringsfriheten. Det råder inget tvivel om att olika länder har helt olika tolerans när det gäller vad

som bör uttryckas i medierna, vad som bör regleras och på vilket sätt.

Vi anser att regeringen ska vara tydlig med att innehållet och utformningen av sändningar, såväl linjära som icke-linjära, inte bör regleras genom EU-lagstiftning.

2013/14:11
22 november

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning i den här frågan. Vi noterar på nytt avvikande mening från Sverigedemokraterna och beger oss till sporten och punkt 12, Förslag till rådets rekommendation om att framhäva hälsofrämjande fysisk aktivitet i alla sektorer. Jag hoppas att det är en korrekt översättning. Det är en beslutspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 44 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON
LILJEROTH (M):

Ordförande! Ja, den rubriken är väl lättare att begripa. Den här frågan, vill jag säga först, har hanterats av Socialdepartementet, eftersom rådsrekommendationerna handlar om fysisk aktivitet, och det ser vi från svenskt håll mer som en folkhälsofråga än som en idrottsfråga, som ju är mitt område.

En bakgrund till den här rekommendationen är en växande frustration i många medlemsstater över hälsotillståndet. Det sägs i en relativt ny eurobarometer att 60 procent av unionens medborgare aldrig eller sällan utövar fysisk aktivitet, idrott eller motion. Syftet med rekommendationen är att förstärka medlemsstaternas insats när det handlar om det som kallas för hälsofrämjande fysisk aktivitet och att stödja dem genom att göra en ram för att övervaka deras policyer, som det heter.

Vi har varit generellt positiva till rekommendationen men har tillsammans med flera andra medlemsstater uttryckt tveksamhet när det gäller indikatorer som man har föreslagit för att kunna följa upp det arbetet. Rekommendationen är inte bindande, och vi har framhållit, som vi brukar göra, att vi fortsätter att arbeta inom rådande strukturer och att det här i huvudsak är en nationell fråga men att man naturligtvis alltid kan utbyta goda erfarenheter. I och med det tycker vi att vi kan stödja rekommendationen.

Anf. 45 LARS OHLY (V):

Jag sade när den här frågan var uppe i kulturutskottet, och jag säger det igen, att det här är bara menlöst dravel. Det finns ingen anledning att ha rekommendationer som inte betyder någonting i en fråga som dessutom inte kommer att leda till någonting. Regeringens ståndpunkt är ju också sådan. Man framhäver att det fortsatta arbetet på området kommer att ske inom rådande strukturer och med befintliga data, det vill säga vi fortsätter som vi har gjort tidigare. Ja, fine.

Jag har ingen avvikande mening. Jag tycker bara att det är larvigt.

Anf. 46 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening just för att det är så larvigt. Vi är inte särskilt entusiastiska när det gäller skrivningar där Sverige ska få rekommendationer och sedan en ram för att vår policy på det här området ska övervakas.

Det kanske inte blir så mycket dubbelarbete för vår del, men vi gillar inte den här policysamordningen. Lite raljant kan man säga att det är tur att vi har EU, för hur skulle vi annars veta vad vi tycker. Kommissionen bistår även med måttstocken så att vi vet att vi gör rätt. Vad fint. Det blir till exempel helt löjligt att EU lägger sig i hur svenska medborgare väljer att resa till och från jobbet, vilket är punkt 19 i listan över föreslagna indikatorer.

Vi har avvikande mening. Vi tycker inte att Sverige ska ställa sig bakom rekommendationen.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 48 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Det känns alltid lite ovanligt när jag och Lars Ohly är överens, men i den här frågan är vi faktiskt det.

Jag blir lite nyfiken när ministern säger att 60 procent inom EU inte utövar någon fysisk aktivitet. Är det bekant hur det är exempelvis i USA? Det kunde vara intressant att jämföra. Jag tycker att det verkar extremt att så många som 60 procent inte gör det.

Det är säkert bekant, dock ej för mig. Jag vet inte hur det ser ut i exempelvis USA. Jag ska återkomma till en annan eurobarometer under Övriga frågor, men man kan se problem på flera håll.

Över huvud taget är idrottsfrågor stora i många medlemsstater när det kommer till EU-nivå. Man hoppas kanske kunna åstadkomma mer. Vi har ju ett helt annat upplägg med en fri och självständig idrottsrörelse, så vi hamnar alltid lite vid sidan av i de här diskussionerna. Det är uppenbart att det finns problem kring fetma, vilket också orsakar högre sjukvårdskostnader. Det är även den kopplingen man ser.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet och noterar avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 13, Idrottens bidrag till EU:s ekonomi, särskilt vad gäller ungdomsarbetslöshet och social delaktighet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 51 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON
LILJEROTH (M):

Det här är ett initiativ från ordförandeskapet, Litauen. Man har valt att prioritera idrottens sociala och ekonomiska aspekter under ordförandeskapet. I slutsatserna lyfter man fram den roll som idrotten kan ha för att ungdomar lättare ska få arbete och den betydelse som idrotten kan ha för unionens ekonomi. Man talar till exempel om att utveckla ledarskap, disciplin, kreativitet, entreprenörskap och laganda. Man talar även om integrationsfrågor som en del i idrotten och hur idrotten kan bidra, inte minst med att hjälpa unga.

Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas i slutsatserna att utbyta erfarenheter, och det har vi väl inga problem med, och att bättre försöka utnyttja idrottens sociala och ekonomiska möjligheter. Vi kan stödja slutsatserna för att visa vår goda vilja, men den övergripande svenska hållningen är fortsatt att idrotten är en nationell angelägenhet, och det kommer vi naturligtvis att betona.

Anf. 52 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening även här. Vi tycker att det är imponerande, eller häpnadsväckande, beroende på hur man ser på det, att man knappt har fått budgeten klar innan strukturfonderna ska börja användas till att blöda pengar till varje infall som EU hittar på. Det handlar alltså i klartext om att undersöka om man inte kan göra av med mer pengar här. Man konstaterar – rätt eller fel låter jag vara osagt – att sport och social inkludering hör ihop, och med tanke på att Socialfonden får ösa ut pengar på sociala projekt får de därmed använda EU-pengar för att bygga sporthallar och betala underhåll för dem. Tydligen kan man leda vad som helst i bevis om man är tillräckligt envis.

Därutöver kan man konstatera att vi inte anser att idrott i sig hör hemma i Erasmus och att vi därför inte heller kan ställa oss bakom punkt 26 i rådsslutsatserna.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den här frågan, men med avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går över till punkt 14, Goda styrelseformer inom idrotten.

Anf. 54 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Den här punkten handlar om en debatt som ska hållas om goda styrelseformer. Med det avser man de ramar och den kultur inom vilka idrottens organisationer uppnår sina mål, fattar sina beslut, sköter sina kontakter med omvärld och uppdragsgivare samt hanterar risker och utvärderar sin verksamhet.

Jag tycker att det är ett väldigt väl valt ämne eftersom vi numera ständigt nås av oroande uppgifter när det gäller idrotten. Det rör sig om misstänkt korruption, uppgjorda matcher, som nu även nått Sverige, omänskliga arbetsförhållanden vid kommande fotbolls-VM i Qatar. Vitryssland ska stå värd för nästa hockey-VM – ett land som är det minst demokratiska i Europa.

Jag kommer i mitt inlägg att lyfta fram det ansvar som varje nationellt idrottsförbund har för den verksamhet som också bedrivs i de internationella förbunden och de beslut

som fattas där. Det är ett ansvar som varken svensk eller europeisk idrott kan fly ifrån.

2013/14:11
22 november

Utan att förhåva mig alltför mycket ska jag lyfta fram den svenska modellen där vi genom skattelagstiftning och det statliga idrottsstödet ställer tydliga krav på idrottens organisationer att vara demokratiska och öppna för alla. Vi ställer också höga krav på etiskt och korrekt handlande. Samtidigt vill jag lyfta fram att även vi har en del bekymmer, inte minst i fråga om tidiga elitsatsningar på barn där man inte alltid beaktar barnkonventionen, trots att den nu är införlivad i vår idrottspolitik.

Sedan kommer jag att kommentera den brist på jämställdhet som vi ser i nationella och framför allt i europeiska idrottsförbund. Det är inte sunt att Uefas exekutivkommitté består av 17 män och en kvinna. En sådan könsfördelning signalerar inte att europeisk fotboll kännetecknas av god styrning.

Anf. 55 LARS OHLY (V):

Till skillnad från föredragningen i kulturutskottet lyckades kulturministern få med jämställdhetsfrågorna i sin föredragning här, vilket jag är väldigt glad för. Jag ställer upp på allt som kulturministern säger på den här punkten. Det kan nog vara en vits att också ta med mångfaldsperspektivet som ju är viktigt i idrottssammanhang.

I övrigt är jag helt överens med kulturministern. Detta är en oerhört viktig diskussion. Framför allt bör man diskutera hur man ska agera gentemot stater som Vitryssland och särskilt Qatar, där förhållandena för gästarbetare som bygger de fotbollsanläggningar som det ska spelas VM på är fullständigt vidriga. Det tas ingen som helst hänsyn till mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Jag ger alltså fullt stöd till regeringens ståndpunkt i den här frågan.

Anf. 56 KENTH EKEROT (SD):

I all korthet vill jag säga att vi inte upplever problemen så stora inom svensk idrott att vi över huvud taget behöver prioritera den här frågan på EU-nivå.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att det är en avvikande mening? Ja.

Anf. 58 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Till skillnad från Sverigedemokraterna tycker vi att det här är en jätteviktig fråga. I allt väsentligt är regeringens ståndpunkt mycket bra. Jag vill betona jämställdhetsfrågorna, mångfaldsfrågorna och även åldersstrukturen. I många idrottsförbund är styrelsesammansättningen – precis som i bostadsrättsföreningar – väldigt ålderstyngd. Man ska kanske titta på yngre förmågor även i styrelsearbetet och inte bara titta på dem som utövar idrott. Det är en väldigt viktig fråga. Jag ger stöd till regeringens upplägg.

Anf. 59 PYRY NIEMI (S):

Jag kan bara instämma i allt som har sagts, men en fråga som faktiskt finns på europeisk nivå är de kommersiella aktörernas inträde i de idrottsliga sammanhangen, och nu hopar sig problemen även i Sverige. Vi ser både möjligheter och hot med detta. På det viset är dessa aktörer europeiska. De tar över tv-rättigheter och pressar idrottsförbund och idrottsföreningar till att göra tidiga elitsatsningar och annat. Det är någonting som jag vet att kulturministern är väl medveten om. Vi har ett starkt förhållningssätt i Sverige, men det är under hot i många fall.

Det finns möjligheter med de kommersiella aktörerna, men det är – som kulturministern antydde – inte helt oproblematiskt med dessa elitsatsningar. Det handlar inte bara om yngre utan också om fördelningen av idrottsstöden i Sverige, från elitsatsningar till breddidrott. Jag tycker därför att detta är en högst väsentlig fråga på Europainivå.

Anf. 60 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag instämmer i det som Pyry Niemi säger, att det här är en väsentlig fråga på Europainivå. Det finns ju en gränsöverskridande problematik i form av korruption och annat, vilket nu finns med i rådsslutsatserna.

Jag vill fråga ministern om det över huvud taget har förekommit någon diskussion om våld och huliganism som kan inbakas in under rubriken Goda styrelseformer, att klubbar och styrelser tar ansvar för att inte främja våldet utan i stället tar avstånd från våldet.

Ordförande! Jämställdhet och mångfald som kom upp i kulturutskottet är frågor som ryms inom goda styrelseformer. Det är kanske inte alltid som man exemplifierar det, men det var bra att vi fick med jämställdheten.

Huliganismen är en fråga som tas upp med jämna mellanrum, kanske inte så mycket på den här nivån utan mera när sportdirektörerna träffas. Men jag vet inte om det våld som är kopplat till fotboll har tagits upp.

Anf. 62 Departementssekreterare MIKAEL LINDMAN:

Det här är en fråga om korruption inom internationell och europeisk fotboll. Om man inte har goda styrelseformer leder det till bland annat uppgjorda matcher, men naturligtvis även till huliganism. Det kan man tydligt se i vissa medlemsstater.

Just huliganism och våld har EU inte ägnat sig så mycket åt ännu. Men inom Europarådet arbetar man med den frågan; det finns också en konvention på området.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning i det här ärendet. Vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till Övriga frågor där kulturministern ansvarar för punkterna 15 c, d, e och f. Jag föreslår att vi tar dem i ett sammanhang. Finns det anledning att säga något om dem?

Anf. 64 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON
LILJEROTH (M):

Ja, något kort. Det är informationspunkter. Det hölls en världskonferens om antidopning i Johannesburg förra veckan, och nu lämnas information om vad som kom fram under den konferensen. Tomas Johansson från departementet var på plats.

Den franska delegationen ska ta upp en fråga om kulturell strategi i den digitala tidsåldern; vi vet inte mer om det. Vi får väl höra vad de menar när vi är där.

Hundraårsdagen av de fotbollsmatcher som spelades i skyttegravarna under vapenstilleståndet i första världskriget 1914 ska högtidlighållas.

Avslutningsvis, föreställer jag mig, att det kommer upp en diskussion – det förvånar mig att den inte finns med som en dagordningspunkt – om den eurobarometer om EU-medborgarnas kulturella aktiviteter som presenterades för en dryg vecka sedan. Det görs regelbundet mätningar. Jag nämnde den om idrott och fysisk aktivitet från 2011. År 2007 fick vi en rapport om aktiviteter på just kulturområdet. Norden och Sverige låg då väldigt bra till, för att inte säga högst på listan, inom många mätta områden.

Nu har den nya kulturbarometern från 2012 kommit. Där kan man se en tydligare polarisering. Det har tyvärr skett en nedgång i många EU-länder när det gäller läsning, museibesök, teaterbesök och annat kopplat till kultur. Men det gäller inte Sverige och Norden. Sverige har klättrat på listan på samtliga områden.

Extra intressant är att man mäter EU-invånare från 15 års ålder. Jag är övertygad om att ifall man mätte från sex års ålder skulle vi komma på en ännu bättre plats. Glädjande nog kan vi se att läsandet ökar bland vuxna medborgare också i Sverige, men vi ser problem bland de yngre. I övrigt är våra barn och unga väldigt kulturaktiva. Det här är roliga siffror för oss, men det som händer i övriga Europa är väldigt sorgligt. Vi är beroende av varandra.

Anf. 65 PYRY NIEMI (S):

Bara en teknikalitet: Kan vi verkligen förutse att det ska bli ett vapenstillestånd 2014?

Anf. 66 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Det står fel i papperen. Det var därför jag sade 1914, inte 2014.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Med detta noterat tackar vi för informationen. Vi tackar kulturministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Maria Arnholm med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag inleder med att fråga om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då undrar jag om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 16–17 maj. Nej.

Därmed går vi till den kommenterade dagordningen, punkt 7, Förbättrad social integration av ungdomar som varken arbetar eller studerar. Det är en beslutspunkt och en ny fråga.

Anf. 69 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Jag vill börja med att säga att de ungdomsfrågor som ska tas upp på rådsmötet har diskuterats i kulturutskottet. Det var en bra diskussion, men det framfördes inte något ytterligare tillägg till våra förslag. Då företrädde jag av min statssekreterare Ulrika Stuart Hamilton som också är den som ska företräda Sverige i Bryssel på måndag.

Den övergripande prioriteringen på det ungdomspolitiska området ska gälla social delaktighet. Det har den nuvarande ordförandetrion Irland, Litauen och Grekland bestämt. Litauen har ur detta vaskat fram och bestämt sig för att jobba med att förbättra den sociala delaktigheten för ungdomar som varken arbetar eller studerar, det som kallas för NEET, not in education, employment or training. Det är det som Ulrika Stuart Hamilton ska diskutera med de andra i Bryssel.

Det finns två punkter på dagordningen, en beslutspunkt och en diskussionspunkt. Beslutspunkten är rådsslutsatser som syftar till att förbättra ungdomars sociala delaktighet med fokus på NEET.

Det är långa och mångordiga slutsatser som tar sin utgångspunkt i det farliga med det utanförskap som det innebär att leva i isolering. Det rör sig om bristande självförtroende

och den psykiska ohälsa som drabbar dem som lever i isolering. Det innebär en fara för hela Europa om antalet växer och de inte får hjälp. Sedan understryker man i rådsslutsatserna att det handlar om väldigt många olika typer av ungdomar. Därför är det viktigt att ha individanpassade åtgärder så ungdomar kan få hjälp där de befinner sig.

Enligt rådsslutsaterna bör medlemsländerna se över existerande utvärderingar, studier och projekt och se till att samla den kunskap som finns för att verkligen identifiera de hinder som ligger i vägen. Det är särskilt viktigt att sammanställa kunskap om dem som är allra mest inaktiva. I rådsslutsaterna understryks också behovet av ett brett samarbete för att lösa detta problem. Alla olika institutioner i ett samhälle måste samverka – familj, skola, lärare, ungdomsorganisationer och ungdomsledare.

Man lyfter fram ett antal specifika områden i slutsatserna. Det handlar om prevention, om behovet av att samhället, från skolan och uppåt, jobbar med att ge förutsättningar för att ungdomar ska komma i arbete och sysselsättning.

Den andra punkten handlar om behovet av formellt men också icke-formellt lärande, att det ska finnas många vägar in i utbildning. Det ska också, som i den tredje punkten, finnas många vägar in i arbete. Det handlar om övergången mellan utbildning och arbete. Den fjärde punkten handlar om ungdomars tillgång till arbete. Dessutom lyfter man i slutsatserna fram behovet av att involvera ideella organisationer genom framför allt lokala insatser, där det kan underlätta övergången mellan utbildning och arbete.

Den sista punkten jag vill peka på gäller behovet av att eliminera alla typer av hinder som försvårar ungdomars tillgång till sysselsättning, till exempel åldersdiskriminering eller annan diskriminering.

Det förslag till svensk ståndpunkt som jag kommer hit med är att Sverige anser att det är centralt att eftersträva en kraftfull politik som främjar ungdomars sysselsättning, att minska antalet unga som varken arbetar eller studerar och förhindra att ungdomar hamnar i ett långvarigt utanförskap. Därför välkomnar regeringen det här initiativet, att det fokuserar på lösningar med syfte att förhindra att unga hamnar utanför.

Vi stöder textens inriktning vad gäller utökat tvärsektoriellt samarbete på alla nivåer, fördjupat utbyte av erfarenheter

Anf. 70 KENT EKEROTH (SD):

Vi har avvikande mening även på denna punkt. Här kommer EU in på områden som socialpolitik, utbildningspolitik, sysselsättningspolitik och till och med barnomsorg. Dessutom kommer de alltid närvarande strukturfonderna in och hjälper till med att betala för att få medlemsstaterna att genomföra en politik i linje med vad EU tycker är lämpligt.

Om ungdomarna i fråga varken arbetar eller utbildar sig har vi svårt att se på vilket sätt det rör något av EU:s kompetensområden över huvud taget. Vi anser att regeringen inte ska ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 71 PATRIK BJÖRCK (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Jag tycker att det finns skäl att ställa ett antal frågor med anledning av slutsatserna. De var många och långa, sade statsrådet. Och i många av dem hänvisar man till den så kallade ungdomsgarantin. Det bygger mycket på att man genomför den. Det framkommer även i slutsatserna till kommissionen att kommissionen ska se till att länderna genomför den.

Då blir naturligtvis frågan: När Sverige sitter i den typen av diskussioner, går Sverige före och visar vägen på något sätt för att genomföra den här typen av aktiviteter? Sverige är ett av de länder som är hårt drabbade av ungdomsarbetslöshet och som har möjlighet att få solidariskt stöd från övriga medlemsländer för att ta sig ur den svåra situation som regeringens politik har försatt svenska ungdomar i.

När det gäller att undanröja hinder uppstår en väldigt intressant fråga. Jag tycker att det är bra att det finns med i slutsatserna. Men det var inte bara ålder som togs upp där, som statsrådet var inne på. Det handlar bland annat om att ta itu med olika former av osäkra anställningar. Där obstruerar den svenska regeringen och kommer kanske till och med att dras inför domstol för att man inte tar itu med hindret osäkra anställningar. Jag skulle vilja ha statsrådets kommentar till det.

Anf. 72 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Regeringen arbetar hårt och engagerat för att öka sysselsättningen bland alla, inte minst bland ungdomar.

Först och främst har vi genomfört en utredning som tar sikte just på de ungdomar som varken arbetar eller studerar. Vi håller på och färdigställer ett förslag om hur vi ska öka kunskapen om var de befinner sig i stället. Vi ska ge kommunerna ett tydligare ansvar för att samla information om de ungdomar som är i fokus för de här rådsslutsatserna.

Regeringens utgångspunkt är en utbildningspolitik och skolreformer i allt från förskola och uppåt för att verkligen säkerställa att så många ungdomar som möjligt ska få en bra utbildning som kan leda till arbete. Vi satsar också på olika typer av lärlingsanställningar för att förbättra strömmen mellan utbildning och arbetsliv.

Vi har sänkt arbetsgivaravgifterna för unga med två tredjedelar, vilket tar fasta på en av punkterna, som handlar om att det ska finnas sysselsättning för unga. Ett annat sådant inslag i regeringens politik är den sänkta restaurangmomsen, som leder till att fler unga får arbete.

Inom mitt eget ansvarsområde har jag varit med och utarbetat förslag till extra satsningar på lärlingsvux, yrkesvux och studiemotiverande kurser vid folkhögskola, och dessutom ytterligare platser i folkhögskolan, för att ta hand om det här.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Vi ska kanske inte fördjupa oss alltför mycket i den allmänna arbetsmarknadspolitiska diskussionen, men jag ger naturligtvis Patrik Björck en chans att komma tillbaka.

Anf. 74 PATRIK BJÖRCK (S):

Tack så mycket för det, herr ordförande! Om vi ska fördjupa oss eller inte kan vi fundera över, men i dag lever Sverige inte upp till ett högkvalitativt erbjudande om sysselsättning för de ungdomar som har passerat fyramånadersgränsen. Då är det naturligtvis rimligt att man i diskussioner på Europainivå förklarar detta. Om kommissionen sedan ska ställa krav på Sverige att leva upp till det måste väl statsrådet ha någon synpunkt på hur vi ska kunna nå dit.

Sedan undvek statsrådet min fråga om att undanröja hinder när det gäller otrygga anställningar. Kan vi tolka det som att den svenska regeringen, när man antar slutsatserna, kommer att backa undan i den här frågan och faktiskt ta kri-

tiken på allvar om att otrygga anställningar inte är någonting som får en arbetsmarknad att fungera bättre?

2013/14:11
22 november

Vi befinner oss i det läget att vi är snubblande nära att hamna inför domstol, eftersom den svenska regeringen vill fortsätta att behålla möjligheten för arbetsgivarna att i evighet anställa folk på visstidsanställning.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Nu vill jag be statsrådet att förhålla sig till rådsslutsatserna i första hand när den frågan besvaras.

Anf. 76 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Ja. Den fråga som ledamoten ställer har inget annat svar än det arbete som regeringen bedriver. Det här ska inte tolkas som en signal om något annat än det arbete som vi bedriver i den frågan.

Anf. 77 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Det här är en väldigt viktig fråga eftersom vi har en ungdomsarbetslöshet som är närmare 50 procent i flera medlemsländer. Jag blir orolig. Tänk om alla medlemsländers regeringar sitter och säger till de nationella parlamenten: Ja, ja, men inga nya åtgärder. Vi gör redan allt det här. I så fall blir det inga nya åtgärder. Då kommer vi inte att hjälpa de här ungdomarna, därför att regeringarna lutar sig tillbaka och säger att de redan har lagt en budget, att de redan vidtar åtgärder.

Då händer ingenting. Det tycker jag är tråkigt. Jag tycker att det är väldigt synd att det finns jättebra skrivningar men att regeringen inte har några nya förslag på hur man ska åtgärda problemen. Det är fortfarande 50 procents ungdomsarbetslöshet i flera länder. Jag tycker att det är synd.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag är inte säker på att vi kommer så mycket längre i dag i den här debatten. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Jag har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Därmed går vi vidare till punkt 8, EU:s framtida arbetsplan för ungdomar. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 79 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Ja, och det är väl ett uttryck för att det finns rådsslutsatser. Men man vill samtidigt fortsätta att föra diskussionen när det gäller ungdomar och sysselsättning.

Temat är EU:s framtida arbetsplan för ungdomar. Det är en idé från det irländska ordförandeskapet, där man föreslog en medellång arbetsplan. Förutom den struktur för det ungdomspolitiska arbetet som det svenska ordförandeskapet lade fram vill man jobba med en medellång arbetsplan. För att förankra den idén ytterligare ska ungdomsministrarna nu diskutera utmaningar och prioriteringar på ungdomsrådet och ytterligare konkretisera det och fundera över vad man kan göra.

Det är alltså ett ramverk som antogs under det svenska ordförandeskapet som försöker ge det ungdomspolitiska samarbetet mer struktur. I det ramverket kommer medlemsländerna överens om ett antal övergripande mål och arbetsområden. Eftersom det ramverket är någonting som vi från svensk sida menar är viktigt när det gäller att arbeta strukturerat tillsammans är vi måna om att arbetsplanen ska följa den processen. Samtidigt är det naturligtvis angeläget att diskutera hur man kan stärka, implementera och fortsätta arbetet med de ungdomspolitiska frågorna. Som ledamoten från Sverigedemokraterna underströk har de många olika fasetter och berör många olika politikområden.

Regeringen anser att det är ungdomsarbetslösheten, ungas psykiska ohälsa, ungas inflytande och unga som varken arbetar eller studerar som är de största utmaningarna på ungdomsområdet och de som kräver insatser både nationellt och via EU. Det är också det som vi planerar att framföra i diskussionen. Vi välkomnar diskussionen och deltar självklart gärna i den.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning i det här ärendet.

Sedan har vi punkt 15 b under Övriga frågor på den kommenterade dagordningen. Finns det anledning att säga någonting om den?

Anf. 81 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

2013/14:11
22 november

Nej, det litauiska ordförandeskapet ska presentera resultat från en ungdomskonferens som de genomförde i september. Det är möjligt att det finns något att återkomma till när jag återrappporterar från det här mötet, men än så länge vet jag inget mer om det.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet Maria Arnholm med medarbetare för närvaron här i dag och önskar en trevlig helg.

Innehållsförteckning

1 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott

(utbildning)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	1
Anf. 5 KENT EKEROTH (SD)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	2
Anf. 8 KENT EKEROTH (SD)	2
Anf. 9 THOMAS STRAND (S)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 11 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	3
Anf. 12 THOMAS STRAND (S)	4
Anf. 13 KENT EKEROTH (SD)	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 15 KENT EKEROTH (SD)	5
Anf. 16 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	5
Anf. 17 THOMAS STRAND (S)	6
Anf. 18 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	6
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	6

2 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott)

	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 23 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	7
Anf. 26 KENT EKEROTH (SD)	8
Anf. 27 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	8

Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	8	2013/14:11
Anf. 29 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	8	<u>22 november</u>
Anf. 30 LARS OHLY (V)	10	
Anf. 31 CHRISTINA ZEDELL (S).....	10	
Anf. 32 KENT EKEROTH (SD).....	10	
Anf. 33 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	10	
Anf. 34 Departementssekreterare LOTTIE- ANN LINDSTRÖM	10	
Anf. 35 LARS OHLY (V)	10	
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	11	
Anf. 37 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	11	
Anf. 38 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	11	
Anf. 39 BILLY GUSTAFSSON (S).....	11	
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	12	
Anf. 41 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	12	
Anf. 42 KENT EKEROTH (SD).....	12	
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	13	
Anf. 44 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	13	
Anf. 45 LARS OHLY (V)	13	
Anf. 46 KENT EKEROTH (SD).....	13	
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	14	
Anf. 48 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	14	
Anf. 49 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	14	
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	14	
Anf. 51 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	14	
Anf. 52 KENT EKEROTH (SD).....	15	
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 54 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	15	
Anf. 55 LARS OHLY (V)	16	
Anf. 56 KENTH EKEROT (SD).....	16	
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 58 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	16	
Anf. 59 PYRY NIEMI (S).....	16	
Anf. 60 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	17	

Anf. 61 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	17
Anf. 62 Departementssekreterare MIKAEL LINDMAN	17
Anf. 63 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 64 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	17
Anf. 65 PYRY NIEMI (S)	18
Anf. 66 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M)	18
Anf. 67 ORDFÖRANDEN	18
3 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom)	19
Anf. 68 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 69 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	19
Anf. 70 KENT EKEROTH (SD)	20
Anf. 71 PATRIK BJÖRCK (S)	20
Anf. 72 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	21
Anf. 73 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 74 PATRIK BJÖRCK (S)	21
Anf. 75 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 76 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	22
Anf. 77 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	22
Anf. 78 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 79 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	22
Anf. 80 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 81 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	23
Anf. 82 ORDFÖRANDEN	23